

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково-педагогічної роботи

Дар'я МАЛЬЧИКОВА
"19" вересня 2025 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Освітня програма **Фізична культура і спорт**
Спеціальність **017 Фізична культура і спорт**
Галузь знань **01 Освіта / Педагогіка**
Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**
Факультет **Фізичного виховання та спорту**
Кафедра **олімпійського та професійного спорту**
Курс **4, 3 (термін навчання 2 роки 10 місяців)**

Івано-Франківськ 2025/2026

Програму розроблено:

1. Дробот Катерина Володимирівна, доцентка кафедри олімпійського та професійного спорту, докторка філософії зі спеціальності 017 Фізична культура і спорт.

2. Глухов Іван Геннадійович, професор кафедри олімпійського та професійного спорту, доктор наук з фізичного виховання та спорту.

Програму розроблено на основі освітньо-професійної програми «Фізична культура і спорт», затверджена Вченою радою ХДУ протокол № 7 від 29 листопада 2021 року.

Декан факультету

Іван ГЛУХОВ

Затверджено на засіданні кафедри олімпійського та професійного спорту
Протокол №2 від «01» вересня 2025 р.

Завідувачка кафедри

Катерина ДРОБОТ

Схвалено науково-методичною радою факультету

Протокол №1 від «11» вересня 2025 р.

Голова ради

Сергій ГОЛЯКА

Керівниця навчального відділу
“19” вересня 2025 року

Вікторія ЯЦЕНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА ПРАКТИК

Вступ

Виробнича практика для здобувачів IV курсу та III курсу (термін навчання 2 роки 10 місяців) є обов'язковою складовою освітньо-професійної підготовки фахівця фізичної культури і спорту зі спеціальності 017. Фізична культура і спорт. Виробнича практика дає змогу здобувачам глибше засвоїти педагогічні знання про зміст освіти, цілісність педагогічного процесу, методи навчання та виховання, форми організації навчально-тренувального процесу; перевірити свої знання та вміння в умовах, що моделюють ситуації майбутньої професійної діяльності. Виробнича практика проводиться у 7 семестрі протягом 8-х тижнів, на яку відводиться 360 годин / 12 кредитів ECTS.

Практична підготовка здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті здійснюється відповідно Положення про організацію та проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти у Херсонському державному університеті (наказ від 17.11.2023 №521-Д), Положення про організацію освітнього процесу в Херсонському державному університеті (зі змінами червень 2024) наказ від 02.09.2020 №789-Д (зі змінами: накази від 07.02.2024 №88-Д, від 28.05.2024 №287-Д, від 25.06.2024 №350-Д).

Протягом виробничої практики здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня самостійно проводять різні види занять з учнями, знайомляться з роботою тренера-викладача по спеціальності, приймають участь в освітній, виховній роботі з учнями та методичній роботі тренерів, беруть участь в підготовці і проведенні батьківських зборів. В цілому зміст діяльності здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня в ході цієї практики повинен бути наближений до реальної професійної діяльності тренера-викладача.

Структура практичної підготовки

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	Кількість кредитів ECTS	Форма Контролю	Опис, мета
ОК 33	Виробнича практика	12	Диф.залик	Метою виробничої практики є формування у студентів практичних компетентностей, необхідних для виконання професійних завдань у сфері фізичної культури і спорту

1. Мета, основні завдання та формат практики

В ході виробничої практики відбувається підготовка студентів до виконання функцій тренера-викладача з обраного виду спорту, знайомство з системою навчальної та навчально-тренувальної роботи, системою підготовки спортсменів в спортивних навчальних закладах і організаціях, обсягом і напрямками роботи тренера-викладача.

Метою практики є оволодіння основними функціями спортивно-педагогічної діяльності тренера з обраного виду спорту, формування професійної компетентності тренерсько-викладацької роботи в дитячо-юнацькій спортивній школі.

Основні **завдання** практики здобувачів вищої освіти:

- формування і вдосконалення знань, умінь та навичок з тренерсько-викладацької роботи;
- набуття умінь роботи з документацією дитячо-юнацької спортивної школи;
- оволодіння навичками проведення навчально-тренувальних занять в групах початкової підготовки з обраного виду спорту;
- формування умінь складати тренувальні програми для розвитку фізичних якостей, специфічних для обраного виду спорту;
- формування навичок організації, планування, проведення навчально-тренувального процесу, здійснення контролю за ним та організації змагальної діяльності спортсменів;
- співпраця з керівниками практики згідно підготовки до атестації;

Виробнича практика проводиться на базі кращих навчальних закладів м. Херсона, Херсонської області, регіонів України які закріплюються наказом по університету на основі пропозицій кафедри олімпійського та професійного спорту. Обов'язки університету та навчального закладу, який приймає на практику *здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня*, визначається типовим договором на проведення практики. Перед відбуттям на практику зі *здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня* проводяться настановні конференції, на яких вони знайомляться з порядком проходження практики та з технікою безпеки, отримують необхідні документи: направлення, завдання-програму, індивідуальні завдання, завдання-звіти, методичні рекомендації тощо.

Формат практики – очний або змішаний.

2. Програмні результати навчання та компетентності;

Очікувані компетентності та ПРН

Код освітньої компоненти	Компоненти освітньої програми	ЗК	СК	ПРН
ОК 33	Виробнича практика	<p>ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 8. Навички використання комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 9. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>	<p>СК 1. Здатність забезпечувати формування фізичної культури особистості.</p> <p>СК 3. Здатність до організації оздоровчо-рекреаційної рухової активності різних груп населення.</p> <p>СК 12. Здатність використовувати спортивні споруди, спеціальне обладнання та інвентар.</p> <p>СК 14. Здатність до безперервного професійного розвитку.</p>	<p>ПРН 1. Здійснювати аналіз суспільних процесів у сфері фізичної культури і спорту, демонструвати власне бачення шляхів розв'язання існуючих проблем.</p> <p>ПРН 2. Спілкуватися українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування.</p> <p>ПРН 4. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне та самокритичне мислення.</p> <p>ПРН 5. Засвоювати нову фахову інформацію, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.</p> <p>ПРН 7. Здійснювати навчання руховим діям та розвиток рухових якостей людини в умовах різних форм організації занять фізичними вправами.</p> <p>ПРН 8. Здійснювати заходи з підготовки спортсменів, організації й проведення спортивних змагань.</p> <p>ПРН 14. Застосовувати у професійній діяльності знання анатомічних, фізіологічних, біохімічних, біомеханічних та гігієнічних аспектів занять фізичною культурою і спортом.</p> <p>ПРН 15. Визначати функціональний стан організму людини та обґрунтовувати вибір засобів профілактики перенапруження систем організму осіб, які займаються фізичною культурою і спортом.</p> <p>ПРН 16. Надавати долікарську медичну допомогу при невідкладних станах патологічних процесах в організмі людини.</p> <p>ПРН 17. Знати та розуміти сутність, принципи, методи, форми та організацію процесу навчання і виховання людини.</p> <p>ПРН 20. Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.</p> <p>ПРН 21. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>

3.Програма (види, зміст і обсяг завдання (робіт), форма виконання) практики

На початку практики студент складає індивідуальний план роботи на період проходження практики, в якому зазначає терміни виконання завдань практики. Також впродовж практики заповнюється звіт про результати практики її проходження, в якому фіксується зміст роботи практиканта, а також його враження та пропозиції відносно удосконалення виконаних завдань.

За час проходження практики студент зобов'язаний виконати всі розділи програми у відповідності зі своїм індивідуальним планом.

Зміст і оцінювання практики

№	Назва робіт/завдань	Форма звітності (таблиці, графіки, фото-,відео, презентація, тощо)	Кількість балів за виконання робіт/завдань (max)
1	2	3	4
1.	Опрацювати основні нормативно-правові документи, що регулюють діяльність спеціалізованого спортивного закладу	Файл з текстом	0-5
2.	Проведення спортивно-масових заходів, профорієнтаційних заходів або фізкультурно-оздоровчого заходу з зазначення обов'язків, що виконував студент	Положення, протоколи, звіт (фото, відео)	0-10
3.	Розробка 2 планів-конспектів навчально-тренувальних занять	Файл з текстом	0-10
4.	Проведення 2 навчально-тренувальних занять	Файл з текстом та фото-, відео, презентація	0-15
5.	Звіт про виконання індивідуального завдання кафедри олімпійського та професійного спорту	Файл з текстом та фото-, відео, презентація	0-10
6.	Загальне оформлення та ведення звіту про результати практики, презентація результатів практики, захист практики	Заповнений звіт про результати практики, тека звітних матеріалів	0-50
Загальна кількість балів:			100

Примітки:

Загальна кількість балів:

-100 балів відповідно до Порядку оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Херсонському державному університеті (наказ 07.09.2020 № 803-Д)

Модуль самостійної роботи

Відпрацювання самостійно здобувачами вищої освіти першого (бакалаврського) рівня таких завдань:

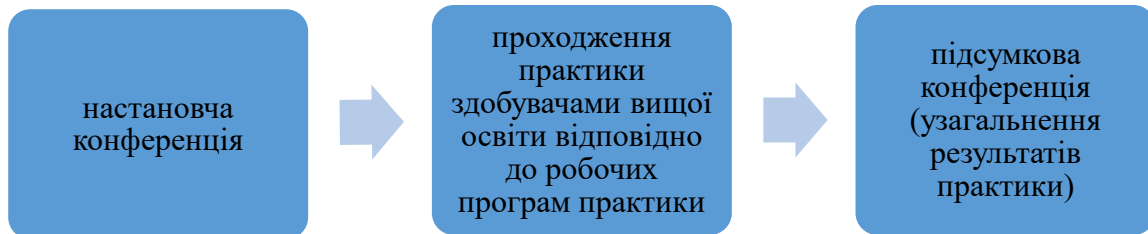
Індивідуальне завдання.

З метою набуття здобувачам вищої освіти першого (бакалаврського) рівня під час виробничої практики умінь і навичок самостійного розв'язання виховних, організаційних та наукових проблем та ґрунтовного вивчення

окремих питань програми практики надається індивідуальне завдання з вивчення педагогічного досвіду відповідно до теми курсових робіт.

4. Організація проведення практики

Кожна практика включає три етапи.

На першому етапі практики проводиться настановна конференція, на якій:

- завідувач кафедри та керівники розкривають мету та основні завдання практики, знайомлять здобувачів з базами практики, порядком проходження практики, видами робіт, порядком оцінювання, оформлення звітної документації та процедурою контрольного заходу.

На початку практики здобувачі вищої освіти повинні отримати інструктаж з охорони праці в галузі, ознайомитися з правилами внутрішнього трудового розпорядку ДЮСШ, порядком отримання документації та матеріалів.

Методи навчання

У процесі практичної підготовки використовуються такі методи навчання:

- словесні методи: презентація, розповідь, бесіда, пояснення, дискусія, виконання ситуаційних вправ та обговорення проблемних ситуацій;
- наочні методи: мультимедійна презентація, демонстрація;
- практичні методи: розв'язання практичних та аналітичних завдань, метод проєктування, виконання індивідуальних завдань, тренінг тощо.
- ігрові методи: проведення спортивних ігор, естафет, змагань із використанням творчих підходів.
- зворотний зв'язок: отримання коментарів та рекомендацій після проведення занять або виконання завдань.

Здобувач звітує перед комісією про виконання програми практики і подає звітну документацію. До складу комісії входять викладачі-керівники практики від факультету, викладачі кафедри олімпійського та професійного спорту.

До заліку з практики допускаються здобувачі, які виконали наступні вимоги:

- надали звіт практики;
- мають позитивну характеристику про проходження практики від викладача-керівника практики;

- своєчасно надали для перевірки залікову документацію з практики;
- не отримали серйозних зауважень про порушення трудової та навчальної дисципліни.

Контроль за роботою здобувачів-практикантів, її облік і оцінка передбачає кількісну і якісну характеристику виконання здобувачем обсягу роботи відповідно вимогам програми виробничої практики. Загальна оцінка за практику визначається на підставі оцінок за усний звіт, якість підготовки необхідних документів і відгуку керівника практики.

5. Методичні рекомендації

Виробнича практика організовується відповідно до навчального плану спеціальності 017. Фізична культура і спорт та проводиться на базі установ (спортивні школи, тощо), що відповідають профілю підготовки.

Перед початком практики студент повинен ознайомитися з програмою практики, її цілями, завданнями та вимогами.

Етапи проходження практики:

- Ознайомлення з базою практики, її структурою, правилами внутрішнього розпорядку;
- Аналіз документації, що регламентує діяльність установи (плани роботи, програми тренувань, методичні матеріали тощо);
- Виконання завдань, передбачених програмою практики (організація занять, проведення тренувальних сесій, участь у плануванні та реалізації спортивних або оздоровчих заходів);
- Вивчення практичних аспектів організації тренувального процесу, методів оцінювання фізичного стану та підготовленості клієнтів/спортсменів;
- Оформлення звітної документації (звіту про практику, щоденника, розроблених програм або методичних рекомендацій);
- Підготовка до захисту звіту на кафедрі олімпійського та професійного спорту.

6. Система та критерії оцінювання, формування підсумкової оцінки.

За результатами виконання завдань практики та успішного захисту на звітній конференції, здобувач отримує **підсумкову оцінку**.

Критерії оцінювання звітної документації

1. **Повнота:** Відображення всіх етапів практики відповідно до програми.
2. **Якість аналізу:** Глибина висновків, аргументованість пропозицій, відповідність реальним умовам.
3. **Самостійність:** Наявність власних розробок, творчий підхід до виконання завдань.
4. **Оформлення:** Відповідність вимогам щодо структури, грамотності та технічного оформлення.

Підсумкова оцінка виробничої практики нараховується за накопичувальним принципом і є сумою таких компонентів:

Рекомендований розподіл балів за результатами проходження практики

№	Вид роботи	Бали
Науково-дослідна робота		
1	Опрацювати основні нормативно-правові документи, що регулюють діяльність спеціалізованого спортивного закладу	0-5
2	Складання документів проведених спортивно-масових заходів, профорієнтаційних заходів (положення, протоколи, звіт) або фізкультурно-оздоровчого заходу з зазначення обов'язків, що виконував студент	0-10
3	Розробка 2 планів-конспектів навчально-тренувальних занять	0-10
4	Проведення 2 навчально-тренувальних занять	0-15
5	Звіт про виконання індивідуального завдання кафедри олімпійського та професійного спорту	0-10
Захист практики		
6	Надання оформленого звіту згідно встановлених вимог та звіту про результати практики - заповнений і завіреного підписом та печатками від бази практики. Захист звіту. Відповідь на запитання.	0-50
Всього:		100

Контроль і оцінку виробничої практики здобувачів здійснює викладач-керівник практики.

За підсумками практики здобувачам виставляється залік, за всі напрямки діяльності здобувача у відповідності з вимогами розділу «Зміст практики».

Здобувач, який не виконав програму з практики, отримав негативний відгук про роботу або незадовільну оцінку при захисті звіту, відраховується із університету.

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Сума балів /Local grade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/National grade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Захист результатів практики на заліку

Кількість балів	Оцінка	Критерії оцінювання
50-45	Відмінно	Всі завдання практики виконано в повному обсязі, виявлено вміння здобувача застосовувати і творчо використовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами освітньої діяльності. Також продемонстрована активність та ініціативність. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У звіті про результати практики зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження педагогічної практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «відмінно».
44-28	Добре	Завдання виконані правильно, але недостатньо повно. Виявлено вміння здобувача застосовувати педагогічні та методичні знання, пов'язані з особливостями і засобами освітньої діяльності. Не виявлено творчого, індивідуального підходу. Звіт подано у встановлений термін, який містить всі структурні елементи. У звіті про результати практики зафіксовано зміст роботи протягом усього періоду проходження практики, є характеристика, підписи керівника від бази та університету завірені печаткою. Характеристика-відгук позитивна, оцінка керівника за практику від бази – «дуже добре».
27-10	Задовільно	Завдання практики виконано в неповному обсязі, в ході виконання завдань допускалися помилки. Звітна документація неоформлена або оформлена з помилками. Звіт про результати практики не вірно оформлено. У характеристиці-відгуку оцінка керівника за практику від бази – «задовільно».
9-0	Незадовільно	Завдання невиконані. Виявлені проблеми встановлення контакту з вчителями та учнями, не сформовані вміння проводити відповідні види педагогічної діяльності. Звітна документація оформлена з помилками. Відсутній звіт про результати практики, характеристика-відгук.
0	Незадовільно	Здобувач повністю не виконав програмного матеріалу практики, не консультувався з керівником практики, не готовий відповідати на будь-яке запитання з проходження практики.

Здобувач має право оскаржити організацію та результати проходження практики відповідно Порядку оскарження процедури проведення та результатів оцінювання контрольних заходів у ХДУ (наказ від 07.09.2020 № 802-Д), розміщеного за покликанням: <https://ksu24.kspu.edu/s/TanPg>

7. Вимоги до звітної документації

Звітна документація є важливим елементом завершення практики, оскільки відображає виконану роботу, здобутий досвід і рівень сформованості професійних компетентностей.

Звіт про результати практики має містити детальний хронологічний опис виконаних завдань за кожен день практики. Звіт повинен бути підписаний керівником бази практики та завірений печаткою установи.

Інші документи передбачені програмою практики оформлюються відповідно до технічних вимог:

- Текстовий документ має бути надрукований шрифтом Times New Roman, розмір 14, міжрядковий інтервал 1,5.
- Текст повинен бути поділений на розділи з підзаголовками.
- Кожен розділ має бути логічно завершеним.
- Документ повинен бути написаний грамотно, без орфографічних та пунктуаційних помилок.
- За необхідності використовуються таблиці, графіки, схеми чи фотографії.
- У разі використання літератури чи інших джерел необхідно навести список використаних джерел згідно з вимогами.

Завдання до контрольного заходу складаються з таких видів робіт:

- виконання всіх видів робіт;
- оформлення звіту про результати практики;
- написання звіту.

8. Підведення підсумків практики

Підведення підсумків та узагальнення результатів виробничої практики відбувається на підсумковій конференції (на платформі ZOOM з автентифікацією здобувачів), за участі керівників від університету, представників деканату та членів комісії відповідно до Розпорядження ХДУ «Про затвердження складу комісій для проведення заліку».

Звіт та зазначені в програмі практики документи здобувач подає на рецензування керівнику від університету не пізніше ніж за три дні по

контрольного заходу (підсумкової конференції). За результатами практики, здобувачі звітують про виконання програми практики та отримані результати практики (виступ 2-3 хв.) розроблені презентації (фотозвіт, відео або медіа-презентація творчого проєкту). Звітна презентація погоджується з керівником від університету та містить відео/фото/скріншоти результатів виконання завдань програми практики.

Після захисту, членами комісії/керівниками від університету/гарантами можуть бути поставлені питання (1-2 питання) за результатами проходження здобувачем практики.

Очікується, що роботи здобувачів будуть їх оригінальними міркуваннями. Виявлення ознак академічної не доброчесності в роботі здобувача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

9. Перелік рекомендованих джерел

1. Ареф'єв В.Г. Самостійна робота студентів під час педагогічної практики: Навчально-методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання педагогічних вузів / В.Г. Ареф'єв, В.І. Куриш, Н.Д. Михайлова. - К.: НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. – 104 с.

2. Воловик Н.І. Тренерська практика: методичний посібник для студентів факультетів фізичного виховання та спорту вищих педагогічних навчальних закладів. /Н.І. Воловик, В.А. Березовський – К.: Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2017. – 42 с.

3. Воробйов М.І. Практика в системі фізкультурної освіти / М. Воробйов, Т. Круцевич. – К.: Олімпійська література, 2006. – 192 с.

4. Маляренко І.В. Педагогічна практика студентів факультету фізичного виховання та спорту / І. Маляренко, М. Савченко. – Херсон, 2003. – 39 с.

5. Костюкевич В.М. Теорія і методика спортивної підготовки у запитаннях і відповідях: Навчально-методичний посібник. – Режим доступу: https://library.vspu.edu.ua/polki/akredit/kaf_5/kostukevich_13.pdf/ Вінниця: Планер, 2016 – 159 с.

6. Кутек Т. Б., Вовченко І. І. Основи теорії і методики спортивної підготовки: навчальний посібник. – Житомир: ЖДУ імені Івана Франка, 2022 – 108 с.

6. Кольцова О.С. Практика в системі вищої освіти: [методичні рекомендації для студентів спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура), 017 Фізична культура і спорт]. Херсон: ПП Вишемірський В.С., 2019. 120 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт Міністерства освіти і науки України. www.mon.gov.ua
2. Міністерство молоді та спорту України. <http://dsmsu.gov.ua/index/ua>
3. Про фізичну культуру і спорт <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>
4. Про затвердження Положення

про Єдину спортивну класифікацію України
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1861-13#Text>

5.Про затвердження Кваліфікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з олімпійських видів спорту
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0488-14#Text>

6.Про затвердження Кваліфікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з неолімпійських видів спорту
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0497-14#Text>

7.Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF#Text>

8.Про організацію навчально-тренувальної роботи дитячо-юнацьких спортивних шкіл
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0119-15/page#Text>

9. Про затвердження Вимог до змісту положення (регламенту) про офіційні фізкультурно-оздоровчі заходи або спортивні змагання
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0766-10#Text>

10.Про затвердження Положення про порядок організації і проведення офіційних спортивних змагань і навчально-тренувальних зборів та порядок матеріального забезпечення їх учасників
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0264-18#Text>